

Marlien van der Linden

Geweldige *Geums*: Top 10 knikkend nagelkruid

Een plant die je móét hebben in je beplantingplan

Geum of knikkend nagelkruid is een losse natuurlijk ogende plant , die ruim vóór de langste dag bloeit en daarmee goed te combineren is met de laatste bollen. Er zijn niet zoveel vaste planten die tussen half april en half/eind mei bloeien, zeker niet in deze warme heldere kleuren. En o ja, je mag Ge-um zeggen.

Auteur: Marlien van der Linden

Betekenis

Het Griekse woord *geuin*, dat proeven of genieten betekent, is de naamgever van deze plant, in 1753 vervormd tot *Geum* in door Carolus Linnaeus. De wortel ruikt een beetje naar kruidnagel, waardoor hij in het Nederlands de naam nagelkruid kreeg. Bovendien zat er een knikje in de bloemstengel en voilà, de volledige naam: knikkend nagelkruid.

Aan het uiterlijk van de bloem is duidelijk te zien dat het een familielid is van de rozen, de *Rosaceae*. De planten uit deze familie staan bekend om hun vijf kroonblaadjes en vele meeldraden met verschillende stampers. Dat houdt ook in dat veel fladderaars het stuifmeel en de nectar van de bloem makkelijk

kunnen bereiken, wat een welkome aanvulling is in die tijd van het jaar. Vooral hommels, zoals de akker-, bos- en gras-hommel, zijn er gek op. Het blad is licht behaard, spatelvormig en ingesneden, waardoor een gelobd tot geveerd blad ontstaat. Het eindblad is groter dan de rest. Zoals gezegd blijft het blad in de meeste winters intact, zij het iets minder mooi. En dat is best bijzonder voor een vaste plant.

Herkomst

Er bestaan wereldwijd ongeveer 50 verschillende soorten van *Geum*. Ze komen voor van noord naar zuid, maar altijd in de koelere, vaak bergachtige streken van deze landen, dus in het noorden van Europa en in de

koudere gebieden in Azië, Noord- en Zuid-Amerika, Nieuw-Zeeland en Afrika.

Het merendeel is te vinden op vochthoudende, vruchtbare grond in weilanden of bosranden. Zo ook onze inheemse, helaas zeldzame *Geum rivale*. Deze staat op de rode lijst, maar komt in andere delen van Europa vaker voor. Kwekers hebben hiervan waardevolle selecties gevonden, waarvan de bloem wat meer opvalt. Een beetje 'sier voor jezelf, de rest voor de beestjes'.

Toepassing

Als je *Geum* in de tuin wilt gebruiken, is het raadzaam om rekening te houden met de natuurlijke omstandigheden. De planten houden van vochthoudende, vruchtbare grond, vooral

Geum 'Prinses Juliana' samen met *Carex testacea* 'Prairie Fire' op de Floriade 2022. Ontwerp: Jacqueline van der Kloet

Top 10 Geum

	Fotonaam / onderschrift	Kleur	Bloem	Hoogte	Bloeitijd	Aantal per m ²
rivale 'Mai Tai'	Geum rivale Mai Tai	zalm/zacht oranje	enkel, knikkend	20-40	apr-jun	7 tot 9 m ²
rivale 'Flames of Passion'	Geum rivale	steenrood	enkel knikkend	30-40	apr-jun	7 tot 9 m ²
Tales of Hex'	Geum Tales of Hex	zacht geel	enkel knikkend	20-25	apr-jun	7 tot 9 m ²
Pink Fluffy'	Geum Pink Fluffy	roze gemeleerd	enkel met franje	35-50	mei-jul	5 tot 7 m ²
Prinses Juliana'	Geum Prinses Juliana	fel oranje	half gevuld	50-70	jul-sep	5 tot 7 m ²
Totally Tangerine'	Geum Totally Tangerine	zacht oranje/zalm	enkel, beetje half gevuld	60-90	apr-jul	5 tot 7 m ²
Nonna'	Geum Nonna'	geel naar oranje	half gevuld	40-50	mei-jul	5 tot 7 m ²
MISS CLEMENTINE	Geum Lady Clementine	warm oranje naar rood	gevuld	40-50	mei-jul	5 tot 7 m ²
Fiery Red	Geum Fiery Red	warm rood	gevuld	70-90	mei-jul	5 tot 7 m ²
SCARLET TEMPEST	Geum Scarlet Tempest	perzik naar scharlaken	gevuld	50-70	mei-jul	5 tot 7 m ²

Geum rivale. Kleigrond voldoet aan deze eisen. Is die grondsoort niet voorhanden, dan zul je zandgrond moeten verrijken met organische stof, of je moet op veengrond accepteren dat de hele plant iets lossier groeit. Dit doet overigens geen afbreuk aan het geheel. Voorkom in ieder geval dat de planten in de winter te nat staan; anders verrotten ze vanuit het hart en overleven ze uiteindelijk niet. Staan ze te droog, dan kan er meeldauw ontstaan. Hier geldt dus: de juiste plant op de juiste plek.

Ziektes en zeertes

Bij droogte kan dus meeldauw optreden, maar ook valse meeldauw wordt nog weleens aangetroffen. Die verradert zich door donkere vlekken op het blad. Als de aantasting ernstige vormen

aanneemt, is het verwijderen van de aangetaste bladeren raadzaam. Enige aantasting is niet erg; het volgende seizoen groeit de plant er wel overheen. Verder moet je bij het kweken van *Geum* alert zijn op taxuskever, al valt het in de tuin vaak wel mee. Vooral bij overjarig plantmateriaal kan de larve veel schade aanrichten. Die kan biologisch bestreden worden. Gelukkig is *Geum* niet aantrekkelijk voor slakken en konijnen.

Combinaties

Geum kan zowel in grotere groepen aangeplant worden als in een gemengde beplanting, al of niet afgewisseld met bloembollen. Maar ook *Geranium* in een pittig kleurtje, *Salvia* voor een verticaal accent en *Heuchera* in allerlei bladkleuren gaan goed samen met *Geum*. Daarnaast

zorgen grassen als *Sporobolus* of de kleine *Pennisetum alopecuroides* 'Little Bunny' voor een fijne structuur.

In alle situaties in de halfschaduw zul je niet alleen plezier hebben van de bloem, maar ook van het wintergroene blad en de zaaddoosjes. De laatste tijd zijn er veel nieuwe cultuurvariëteiten op de markt gekomen met grote, al dan niet dubbele bloemen in diverse kleuren, die ook nog eens gezond zijn. Hierdoor is de toepassing toegenomen.

1

Foto: Marlien van der Linden

Geum rivale 'Mai Tai'® (Cocktail Serie)

We beginnen met een opvallende selectie van *Geum rivale*. Deze is dubbelbloemig, zalm-abrikooskleurig roze; de kleurschakering verloopt subtiel over het kroonblad. De hoogte is, afhankelijk van de grondsoort, 20-40 cm. Door de vroege bloeitijd is hij prachtig te combineren met tulpen in hetzelfde of juist een contrasterend kleurverloop. *Geum rivale*-types kunnen meer schaduw verdragen.

2

Foto: Marlien van der Linden

Geum rivale 'Flames of Passion'®

Natuurlijk mag deze selectie van Piet Oudolf niet ontbreken. Hij is sinds 2003 op de markt en wordt nog steeds veel gebruikt dankzij de intense donkerrode bloemkleur en natuurlijke uitstraling. Hij heeft mooie zaadpluizen, maar vaak ook nog herbloeit in het najaar. De hoogte is tot 40 cm, net als bij 'Mai Tai'. Elke stengel heeft verschillende bloemen, die als knopjes gezellig naar beneden bungelen en zich later oprichten naar de zon.

3

Foto: Marlien van der Linden

Geum 'Tales of Hex'®

Deze plant is nauw verwant aan *Geum rivale*; dat zie je aan de eenvoudige uitstraling. Hij heeft een zachtgeel tintje, dat makkelijk te combineren is en nooit vloeit. Hij heeft een lange bloeitijd en de mooie pluizen maken hem bijzonder gewild. Door de beperkte hoogte, zo'n 20-25 cm, en het relatief wat kleinere blad is hij goed te gebruiken als bodembedekker, ook voor wat meer beschaduwde plekken. De plant is gevonden in zaailingen door Armand Kremer; de naam is een eerbetoon aan de tuindagen op kasteel Hex in België.

4

Foto: Marlien van der Linden

Geum rivale 'Pink Fluffy'® CENSATION PINK FLUFFY

Er is al verschillende keren geprobeerd om een echt roze bloeiende cultivar te kruisen, maar elke keer wordt het toch weer een combinatie van zalm en roze. De algehele indruk wordt ook beïnvloed door de oranje-bruine kelkblaadjes en de gele meeldraden. Maar ach, wat geeft het; een fluffy *Geum* is ook aantrekkelijk. Het kroonblaadje is aan de buitenkant een beetje ingesneden, wat een frivool tintje geeft – nét even anders dan 'rechtdoor'. Deze aanwinst is gevonden door Jan Dijkstra van kwekerij Aan de Dijk in Oudeschip.

DE TOP TIEN

In de top tien staan een paar selecties uit de soort *Geum rivale*. De rest bestaat uit kruisingen tussen verschillende soorten die eruit springen qua kleur, bloemvorm of grootte. Daarbij zijn een paar bekendere cultivars die wat mij betreft een lintje verdienen, aangevuld met enige nieuwe betrouwbare cultivars. Alle tien zijn ze een toevoeging aan de al oude en bekende *Geum* 'Borisii'. Er is voor elk wat wils.

5

De laatst bloeiende bloemetjes zijn enkel.
Foto: Marlien van der Linden

Geum 'Prinses Juliana'

In tegenstelling tot de andere toppers begint 'Prinses Juliana' met de bloei in juni, wat laat is voor een *Geum*. Maar je geduld wordt beloond, want hij gaat door tot in september, in een heldere pittige oranje kleur, met dubbele bloemblaadjes. Met zijn 50-70 cm hoort deze plant bij de hogere cultivars. Hij is al in 1923 gevonden, maar het lijkt wel of hij aan een comeback is begonnen: 'Prinses Juliana' duikt opeens links en rechts op, onder meer op de Floriade in Almere. Oranje boven!

6

Foto: Marlien van der Linden

Geum 'Totally Tangerine'

De grote kracht van 'Totally Tangerine' wordt gevormd door de massa's bloemen én de langdurige bloei. Het is een introductie uit de VS uit 2010, die 60-90 cm hoog wordt. De lange bloeitijd, van eind april tot in juli, wordt veroorzaakt door de steriele bloem. De stengels vol bloemen zijn vertakt, waardoor er een luchtig spel ontstaat in een warme kleur. De bloem zelf is eenvoudig. De bloemblaadjes overlappen elkaar een beetje en zijn perzik-oranje. Het is een kruising tussen de inheemse *Geum rivale* en *Geum 'Mrs. J. Bradshaw'*. In binnen- en buitenland wordt deze selectie gezien als een grote aanwinst, een topper!

7

Foto: Marlien van der Linden

Geum 'Nonna'

Dit is een vrij nieuwe cultivar, ook uit de koker van de Nederlands sprekende Duitse Armand Kremer: dé collectiehouder en gespecialiseerde kweker van het geslacht *Geum*. Hij doet dit onder de naam Staudengärtnerei Green Globe. Als hij een nieuwigheid introduceert die afwijkt van zijn hele collectie, dan is het iets bijzonders. Dat gaat zeker op voor deze selectie in een warme kleurencombinatie. 'Nonna' (Italiaans voor oma) wordt ongeveer 40 cm hoog. Hij is goudgeel met oranjerode randjes langs het bloemblad en bloeit van eind april tot ver in juli. Er zit *Geum rivale*-bloed in, vandaar de natuurlijke uitstraling. Echt een frisse 'oma'!

8

Foto: Marlien van der Linden

Geum 'Bridlem'® MISS CLEMENTINE

Alweer een oranje bloeiende *Geum*; is dat niet een beetje veel? Nee, want in tegenstelling tot de andere toptieners is deze dankzij de dubbelbloemige vorm een duidelijke en meer opvallende verschijning. Begin mei start de bloei knaloranje; later in het seizoen kleuren de bloemblaadjes door naar rood. Een detail is dat de hokjes aan het einde van de meeldraden donkerrood gekleurd zijn; dit geeft een speciaal effect. Er zitten veel bloemen op een stengel en de plant wordt ongeveer 50 cm hoog. Er is verwarring over de naam: is het nu 'Miss' of 'Lady Clementine'? In ieder geval gedraagt ze zich als een dame.

9

Foto: Marlien van der Linden

Geum 'Fiery Red'

Dit is de nieuwste cultivar uit deze top tien: warm rood, met een grote en dubbele bloem. Hij wordt hoog voor een *Geum*, tot 70 cm. Als de uitgebloeide bloemen worden verwijderd, bloeit hij tot ver in de zomer. Het is een *Geum* XXL, mét opvallende bloemen, die net genoeg meeldraden laten zien om toch aantrekkelijk te zijn voor bijen en andere insecten. Deze *Geum* is zeker een aanwinst.

10

Foto: Marlien van der Linden

Geum 'Macgeu001'® SCARLET TEMPEST

Deze *Geum* heeft een zeer bijzondere kleur, die het midden houdt tussen perzik en scharlakenrood. En dat in nuances; zie je het voor je? Wat een mooie kleurencombinaties kun je hier niet mee maken! Hij heeft een dubbele bloem, maar gelukkig voor insecten met een open hartje. De bloem is ook groot, soms zelfs met een doorsnede van 5 cm, zodat hij lekker opvalt. Het is een betrouwbare cultivar van zo'n 60 cm hoog.